

Številka: Up-256/18-24

Datum: 4. 7. 2022

**ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNIKA DR. ROKA
ČEFERINA K ODLOČBI ŠT. Up-256/18 Z DNE 23. 6. 2022, KI SE
MU PRIDRUŽUJETA SODNICI DR. ŠPELCA MEŽNAR IN DR.
KATJA ŠUGMAN STUBBS**

1. Odločba, h kateri dajem to ločeno mnenje, temelji na stališču, po katerem naj bi redna sodišča prekršila pritožnično pravico do informacije kot predpogoj za uveljavljanje pravice do izjave, kar narekuje razveljavitev sklepov rednih sodišč. Po mnenju večine kolegov bi prvostopenjsko sodišče, preden se je izreklo za nepristojno, moralo ugovor tožene stranke vročiti v izjasnitev tožeči stranki. S tem nosilnim stališčem odločbe se ne strinjam.

2. Tožeča stranka (v postopku pred Ustavnim sodiščem ustavna pritožnica) je kot dokaz za utemeljenost tožbenega zahtevka med drugim svoji tožbi priložila tudi pogodbo, ki je urejala njeno pravno razmerje s toženo stranko (Pogodba). V Pogodbi sta se stranki dogovorili, da je za presojo morebitnih sporov med njima izključno pristojno italijansko in ne slovensko sodišče. Na prvi pogled se je torej odločitev tožeče stranke glede izbire slovenskega sodišča zdela napačna.

3. To sicer ne pomeni, da morda vendarle niso obstajale okoliščine, na podlagi katerih bi bilo kljub navedeni pogodbeni klavzuli za presojo spora med strankama pristojno slovensko sodišče. Za tak primer bi šlo, če bi tožba temeljila na civilnem deliktu in ne na kršitvi pogodbenih obveznosti tožene stranke. Vendar pa bi morala tožeča stranka to trditev postaviti in utemeljiti pravočasno, to je v tožbi, česar ni storila. Ob vsaj navideznem nasprotovanju med vsebino Pogodbe in odločitvijo, da se tožba vloži na slovensko sodišče, ki je bodlo v oči, bi morala tožeča stranka v okviru svojega trditvenega in dokaznega bremena pojasniti, zakaj je po njenem mnenju za odločitev o tožbenem zahtevku vendarle pristojno slovensko sodišče.

4. Pri tem se pridružujem stališču Vrhovnega sodišča (16. točka obrazložitve sklepa Vrhovnega sodišča), ki je utemeljeno opozorilo, da bi tožeča stranka lahko razloge, s katerimi utemeljuje pristojnost slovenskega sodišča, pojasnila že v tožbi in da tudi ni

pojasnila, katere so tiste okoliščine, ki se nanašajo na pristojnost in ki jih prej ni mogla navesti.¹

5. Tožena stranka je na navedeni problem pravočasno opozorila. V svojem ugovoru je navedla dve bistveni okoliščini: (1) tožeča stranka je v tožbi izrecno navedla, da je podlaga za tožbo Pogodba, in (2) Pogodba je določala izključno pristojnost tujega sodišča.

6. Pri tem tožena stranka v svojem ugovoru ni navedla ničesar, kar tožeči stranki ni bilo znano že ob vložitvi tožbe. Vsebina ugovora za tožečo stranko ni mogla predstavljati presenečenja.

7. Zato ne morem soglašati z večinskim stališčem, po katerem naj bi bila v obravnavani zadevi prekršena pritožnična pravica do informacije. Do katere informacije? Tožeča stranka je že ob vložitvi tožbe vedela, da Pogodba, ki je bila temelj tožbi, kot pristojno določa italijansko in ne slovensko sodišče in da bi morala v skladu s svojim trditvenim in dokaznim bremenom sodišču pojasniti, zakaj je po njenem mnenju slovensko sodišče kljub temu pristojno za odločitev o njenem zahtevku. Prav tako pa za tožečo stranko ne bi smelo biti presenečenje, da je tožena stranka v opisanih okoliščinah ugovarjala nepristojnost sodišča. Glede na navedeno z nevročitvijo ugovora tožene stranke v izjasnitev tožeči stranki njena pravica do informacije ni bila prekršena.

8. Odločitev večine pa odpira tudi vprašanje morebitne neskladnosti prvega odstavka 22. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP) z Ustavo. V obravnavani zadevi je prvostopenjsko sodišče sledilo tej določbi in je odločilo po prejemu ugovora tožene stranke in ne da bi ugovor vročilo v izjasnitev tožeči stranki. Člen 22 ZPP namreč v fazi odločanja o tem, ali je sodišče krajevno pristojno, zožuje uporabo načela kontradiktornosti. Glede na navedeno bi se lahko odprlo vprašanje, ali je morda 22. člen ZPP v neskladju s pravico do izjave iz 22. člena Ustave. Če drži, da bi moralo prvostopenjsko sodišče v skladu z zahtevami iz 22. člena Ustave ugovor krajevne nepristojnosti pred odločitvijo vročiti v odgovor tožeči stranki, potem bi moralo Ustavno sodišče s koneksiteto presojeti ustavno skladnost prvega odstavka 22. člena ZPP, ker ta tožeči stranki ne dopušča, da se o takem ugovoru izjavi.

9. Vendar pa je bila večina kolegov mnenja, da ustavna presoja 22. člena ZPP ni potrebna, ker ta ni neskladen z Ustavo. Očitno to pomeni, da bodo morala redna sodišča

---

¹ Ne morem sicer soglašati z ugotovitvijo Višjega sodišča v tej zadevi, po kateri bi imela tožeča stranka možnost izjaviti se o pristojnosti sodišča v pritožbi. Pravica do izjave bi morala biti varovana že med postopkom pred prvostopenjskim sodiščem. Vendar pa je to možnost izjaviti se o pravnih in dejanskih vprašanjih tožeča stranka imela tudi v postopku pred prvostopenjskim sodiščem, saj bi, kot je zgoraj pojasnjeno, pristojnost slovenskega sodišča lahko in morala utemeljiti že v tožbi. Navedeno po mojem mnenju napačno stališče Višjega sodišča je torej saniralo že Vrhovno sodišče v obrazložitvi svojega sklepa.

v podobnih zadevah od primera do primera odločati, kdaj bodo ugovor nepristojnosti vročila tožeči stranki v izjasnitev in kdaj ne. Odločanje od primera do primera pa je s stališča pravne varnosti lahko problematično. V katerih okoliščinah morajo torej redna sodišča ugovor nepristojnosti vročiti tožeči stranki v izjasnitev in kdaj lahko odločijo, ne da bi tožeči stranki omogočila, da se o ugovoru izjavi?

10. Iz 22. točke obrazložitve odločbe, h kateri dajem to ločeno mnenje, smiselno izhaja, da bi morala imeti tožeča stranka pravico izjaviti se o ugovoru tožene stranke takrat, ko ugovor vsebuje pravno pomembna naziranja tožene stranke, do katerih se tožeča stranka ni mogla opredeliti.

11. To pa seveda odpira nova vprašanja. Kdaj naj sodišče šteje, da so naziranja tožene stranke dovolj pomembna, da bi glede njih tožeči stranki morali omogočiti izjasnitev in, predvsem, kdaj bi se tožeča stranka o teh pravnih naziranjih lahko izjavila že v tožbi?

12. Da odgovor na to vprašanje ni vedno enostaven, izhaja že iz obravnavane zadeve. Sam ne dvomim o tem, da bi se tožeča stranka o okoliščinah v zvezi s pristojnostjo sodišča lahko izjavila že v tožbi, večina, ki je glasovala za odločbo, pa očitno meni drugače. S tem odločba, h kateri dajem to ločeno mnenje, po mojem mnenju povsem nepotrebno krepi pravno negotovost pravnih strank v pravnih razmerjih, ki so jasno opredeljena tako v normativni ureditvi kot tudi v sodni praksi.

13. Končno menim, da bi moralo Ustavno sodišče pri odločanju o ustavnih pritožbah zoper sodbe rednih sodišč ostati zadržano. Sodna praksa rednih sodišč je sorazmerno koherenten sistem stališč glede tolmačenja materialnega in procesnega prava. Vsak poseg v ta sistem lahko zamaje celoten sistem.

14. Pravdni postopek temelji na načelu dispozitivnosti. To velja še posebej za gospodarske spore, kjer stranke zastopajo odvetniki. Ti morajo pravočasno navesti odločilne pravnopomembne okoliščine, od katerih je odvisen rezultat postopka. Če tega ne storijo, njihovih napak Ustavno sodišče ne bi smelo popravljati in jim dati "drugo priložnost", da navedejo tisto, kar bi morali navesti že prej.

dr. Rok Čeferin
Sodnik

dr. Špelca Mežnar, l.r.
Sodnica

dr. Katja Šugman Stubbs, l.r.
Sodnica

RS
US